

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

25 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de rol en functie van de provincies in de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Jos Geysels tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opportuniteit van statutenwijzigingen van intercommunales in een verkiezingsjaar

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over taalvereisten voor ambtenaren in de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opname van taalbepalingen in de voorwaarden tot het verkrijgen van vergunningen en concessies van het openbaar domein en huur van het privaat domein

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de samenwerking tussen intercommunales

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de toepassing van de taalwetgeving op straatnaamborden, wegwijzers en gemeentelijke websites in de faciliteitengemeenten

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de door de minister aangekondigde richtlijnen naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de toepassing van de richtlijnen vervat in de omzendbrief van 4 februari 2000 betreffende handelingen en beslissingen tijdens het jaar van de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen.

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Donderdag 25 mei 2000

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.03 uur.*

Interpellatie van de heer John Taylor tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de rol en functie van de provincies in de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Taylor tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de rol en functie van de provincies in de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de bestuurlijke rol van de Vlaamse provincies heeft de afgelopen jaren heel wat ups en downs gekend. Bij de eerste voorstelling van het project Vlaanderen-Europa 2002 verdwenen ze bijna. Dat betreurden we trouwens. In het CBO-rapport brachten ze het dan weer tot entiteiten met een gesloten bevoegdheidsverdeling. De ideeën evolueren voortdurend, en zijn verdeeld over de partijgrenzen heen. De toekomst van de provincies wordt er alleszins niet eenvoudiger op.

De provincies zelf vertonen de jongste tijd veel activiteit om hun eigenheid te beklemtonen. Ze hebben hun voogdijbevoegdheden verloren, maar ze hebben allemaal geprobeerd via een eigen dynamiek te bewijzen dat hun bestaan de moeite waard is.

De aanleiding tot mijn interpellatie zijn de beleidsnota's van de verschillende ministers. De Vlaamse provincies hebben daar hun bedenkingen bij. Zo hebben de ministers in hun beleidsnota te weinig

rekening gehouden met de rol van de provincies als intermediair bestuursniveau. De reacties van de minister-president en de minister van Binnenlandse Aangelegenheden geven geen uitsluitel over die rol. Duidelijkheid daarover is in de eerste plaats nodig omwille van de nakende provincieraadsverkiezingen, en dat vooral in het belang van de bevolking. De provincieraden kunnen een aanzienlijke rol spelen in het bestuur. Vlak voor de verkiezingen mag men die rol absoluut niet minimaliseren, in het belang van de politiek. De regering moet als eerste duidelijkheid scheppen.

De provincies zijn zeer belangrijk, niet alleen als tussenniveau maar ook voor bovenlokale taken zoals de ondersteuning van de gemeenten en OCMW's. Laat ons dit subregionaal bestuur maximaal aanwenden voor een zo efficiënt mogelijk Vlaams bestuur.

Hoe ziet u de rol van de provincies ? In de pers verklaarde u dat we een interne Vlaamse staatsherforming nodig hebben. Bent u daarmee bezig ? Waar staan de provincies dan ? Gaat u akkoord met de taakin-vulling zoals beschreven in het CBO-rapport, met name een gesloten taakstelling ? De Vlaamse regering heeft een kerntakendebat beloofd. Welke taken zijn voor de Vlaamse overheid ? Welke taken krijgen de provincies en welke de lokale overheden ? Hoe ziet u de verhouding tussen de provincies en de intergemeentelijke samenwerking ? U werkt aan een nieuw decreet op de intercommunales. Ook dat sluit hierbij aan. Wie voert in onze moderne samenleving taken zoals huisvuilverwerking het best uit ? Op welke domeinen kunnen de provincies volgens u een meerwaarde bieden ? De vorige Vlaamse regering heeft, zeer schoorvoetend, een afsprakennota gemaakt met de provincies. Hoe staat het daarmee ?

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Ik kan me aansluiten bij de vraag van de heer Taylor om duidelijkheid. De minister heeft zich uitgesproken voor een interne staatshervorming, daar moeten we naar streven. Maar we zijn verkeerd bezig als we ervan uitgaan dat het belang van de provincies sine qua non moet worden verdedigd. Dat de VVP geschokt is lijkt me vrij evident. De VVP is bij uitstek de lobbyvereniging van de bestendige deputaties, veel meer dan de VVSG dat is voor de steden en gemeenten. Ik wil nog eens terugkomen op een uitspraak van de heer De Loor in verband met de opleiding voor lokale mandatarissen. De samenwerking van het Vlaamse ministerie verloopt nogal eenzijdig met de VVSG en de gemeenteraden. Dat heeft een zeer goede reden. De VVP heeft nog nooit iets gedaan voor het gewone provincieraadslid : het is louter een lobbyvereniging van de bestendige deputaties. Men had het ook over de noodzaak aan democratische controle. Daar zijn wij een voorstander van. Wat die interne staatshervorming betreft, hebben we een probleem met de functie van de gouverneur. Deze is geen verantwoording verschuldigd aan de kiezer, noch aan de provincieraad, maar beschikt wel over grote bevoegdheden op het vlak van ordehandhaving en openbare veiligheid. Ook zit hij met stemrecht de bestendige deputatie voor.

De heer John Taylor : Dat klopt niet. Hij heeft geen stemrecht.

Mevrouw Hilde De Lobel : Hij heeft inderdaad geen stemrecht, maar wel een grote invloed. Als we dit alles niet in vraag durven stellen en volhouden dat de provincies zo belangrijk zijn omdat de VVP en de bestendige deputaties zo verontwaardigd zijn, dan zal deze interne staatshervorming zeer weinig veranderen. We zijn overtuigd van de noodzaak en het belang van een zeer goed functionerend tussenniveau, in de eerste plaats omdat de burger daar nood aan heeft. Dat tussenniveau moet voor ons dan ook in dienst van de burger staan. Na alle hoorzittingen die ik terzake heb meegemaakt, ben ik er nog steeds niet van overtuigd dat het pleidooi voor de provincies op dit ogenblik iets meer is dan een pleidooi om de bezigheden van de leden van de bestendige deputatie te bestendigen.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, ik ben speciaal naar deze vergadering gekomen omdat ze me interesseert wegens mijn verleden als gedeputeerde. Stropers zijn vaak de beste boswachters, zegt men. Ik ben die zegswijze in elk geval indachtig als het over dit onderwerp gaat.

We verliezen onze tijd als we ons nu bezighouden met de vraag of de VVSG beter de gemeenteraadsleden vertegenwoordigt dan de VVP de provincieraadsleden. De teksten van de VVP worden overigens goedgekeurd in alle provincieraden. Belangrijk is de vraag hoe we de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen kwalitatief hoogstaand kunnen doen verlopen. Daarbij wordt geen enkel taboe uit de weg gegaan de jongste jaren, ook niet voorheen, in een andere politieke constellatie. Hopelijk zal het antwoord straks even kwaliteitsvol zijn in andere instellingen : denken we maar aan de discussie over het voortbestaan van de Senaat. Er wordt gepleit voor het primeren van de politiek. Men legt zich toe op het creëren van een modern streekbestuur, dat zich bezighoudt met de eigenheden van de subregio's en dat met plezier de aanwezigheid van een Vlaamse niveau aanvaardt, dat het algemeen beleid bepaalt. In dat licht zullen vooral die provinciebesturen die geen negatieve vooroordelen hebben, goede partners kunnen zijn in het vergroten van de kwaliteit van de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen.

Zoals de heer Taylor zei moet er onder meer duidelijkheid komen inzake het economische gebeuren. Nergens anders is door de bestuurlijke verdrinking het vermijden of ontwijken van controle groter geweest dan daar. De opeenvolgende ministers van Economie hebben maatregelen genomen die het geheel totaal hebben verziekt. Ik denk dan aan de visie voor en tegen de streekplatformen, en het laatste decreet houdende de GOM's. Dat alles is erg onduidelijk. Het getuigt van een gebrek aan kennis over datgene wat de gemeenten bindt, waar ze niet-conflictueel bezig zijn met elkaar en ze in het kader van het primeren van de politiek zelfs op het laagste niveau in subsidiariteit zouden moeten beslissen. Dan hebben ze dus ook geen provincies meer nodig.

Gemeentegrensoverschrijdende conflicten worden het best geregeld op een hoger niveau. Ik hoop dat de minister het hiermee eens is.

In eerste instantie had ik begrip voor het verschil tussen het pact met de gemeenten en de afsprakennota met de provincies. Mettertijd kan ik er steeds minder begrip voor opbrengen. Het partnership moet immers dezelfde vormvereisten hebben om het te intensifiëren. In de afgelopen vijf, zes jaar heeft men alle hervormingen op het vlak van ruimtelijke ordening, natuur en leefmilieu, enzovoort, op een jakobijnse manier proberen doordrukken. In een stad als Antwerpen met een diversiteit aan personeel kan dat geen probleem vormen, maar in een gemeente als Sint-Laureins met 7.000 inwoners

Wille

is dat andere koek. Men heeft de hervormingen structureel opgelegd, zonder inspraak van de provincies. Na een jaar, anderhalf jaar moest men dan een beroep doen op het tussenbestuur om de geloofwaardigheid van de hogere overheid te ondersteunen. Ik zou graag zien dat de minister dit kritisch beoordeelt, dat hij de bevoegdheidsverdeling grondig hervormt, en een aantal zaken wegneemt en andere toevoegt bij de provincies. Sommige zaken horen wel bij de provinciale overheid omwille van de streekeigenheid en de subregionaliteit.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Ik wil me uitdrukkelijk distantiëren van de uitspraken van mevrouw De Lobel over de VVP. De VVSG is representatief voor de gemeenten, maar de VVP is dat evenzeer voor de provincies. De bestendige deputaties kunnen ook in de toekomst een belangrijke rol spelen. Hun rol en bevoegdheden moeten natuurlijk scherper worden afgelijnd. Het recente advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur over de regionalisering van de provincie- en gemeentewetten kan ons hierbij een grote dienst bewijzen. Ik stel voor dat we dat hier nog bespreken.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik zal graag het genuanceerde standpunt van de Vlaamse regering over de rol van de provincies toelichten. Ik noteer de suggesties van de leden. Iedereen draagt hierin zijn geschiedenis mee. Ik was ooit mede-auteur van de eerste editie van het boekje 'Vlaanderen-Europa 2002'.

Mijnheer Taylor, ik zal uw eerste en derde vraag, over de rol van de provincies en de beleidsdomeinen waarop ze een meerwaarde kunnen hebben, samen behandelen.

In het Vlaams regeerakkoord en in mijn beleidsnota staat de kwaliteit van het bestuur centraal. Het beleid moet direct zichtbaar en voelbaar zijn voor de burger. De burger heeft geen onverdeeld positioneel beeld van de overheid. Dat is ten dele een gevolg van het gebrek aan samenhang en van de ondoorzichtigheid van het beleid. De burgers weten immers niet altijd welke overheid voor welke aanlegenschap verantwoordelijk is. Het debat over de verantwoordelijkheid is van groot belang in een democratie. Dat is al zo sinds de Magna Carta.

De burgers hebben te maken met vijf bestuurlijke niveaus : Europa, de federale overheid, Vlaanderen, de provincies en de gemeenten. Het kluwen aan structuren, samenwerkingsformules, en in meer of mindere mate verzelfstandigde entiteiten, maakt het voor de burger allesbehalve duidelijk wie kan worden aangesproken over een bepaalde beleidsmaterie. In veel gevallen is het primaat van de politiek evenzeer zoek. Mijn pleidooi voor een staats-hervorming binnen Vlaanderen moet in dat licht worden gezien. Ik wil immers opnieuw de nodige bestuurskracht in Vlaanderen verzamelen, zodat we de bevolking duidelijke antwoorden kunnen geven. Het gebrek aan samenhang leidt ook tot een complexe en ongecoördineerde regelgeving vanuit de verschillende bestuurslagen. Het is de ambitie van de Vlaamse regering om ook op dat vlak vereenvoudiging en coördinatie te realiseren.

Deze analyse sluit aan bij de vaststellingen die de Commissie Bestuurlijke Organisatie reeds deed. Daarom is de opbouw van een nieuw bestuurlijk beleid, gebaseerd op duidelijkere en meer herkenbare kerntaken voor de verschillende beleidsniveaus, een belangrijk aandachtspunt in mijn beleidsnota. Ik sluit me op dat vlak volledig aan bij de heer De Loor. Ik reken ook op een inbreng van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur in deze discussie. Ik heb mijn bekommernis reeds meegedeeld aan de voorzitter van de Hoge Raad. In die raad hebben specialisten zitting. Het zijn geen mensen uit lobbygroepen, wel mensen die over de nodige terreinkennis beschikken. Ze verlenen gezamenlijk advies aan het parlement en de regering.

Ik wil nog niet vooruitlopen op de afbakening van de kerntaken. Wel wil ik twee principes aanhalen, namelijk het herstel van het primaat van de politiek en het beginsel van de subsidiariteit. Vanuit de democratische legitimiteit wil ik een grotere verantwoordelijkheid toekennen aan de verkozen mandatarissen. Deze uitspraak is niet zonder betekenis voor het debat over de provincies. Daarnaast moet de bestuursopbouw van onderuit gebeuren : vanuit het niveau dat het dichtst bij de burger zelf staat, het gemeentelijk niveau. De gemeenten vormen immers het natuurlijke aanspreekpunt voor de burger.

In mijn beleidsnota heb ik duidelijk vermeld dat de provincies als intermediair niveau bevoegd zijn om de politieke keuzes te maken die niet kunnen worden genomen op lokaal of op centraal niveau. Er zijn inderdaad taken die wel van bovenlokaal belang zijn, maar niet van algemeen Vlaams of federaal belang. Het tussenniveau mag zich echter nooit ontwikkelen ten nadele van het basisniveau.

Sauwens

Een profilering van het intermediaire niveau door een uitbreiding van de taakinfilling die aansluit op lokale omstandigheden, zou nadelig kunnen zijn voor de ontwikkeling van het lokale niveau. Het zou bovendien in strijd zijn met het beginsel van de subsidiariteit, wat voor mij als basisprincipe geldt.

In een bestuurlijk landschap met drie politieke niveaus houdt het subsidiariteitsbeginsel in dat zowel de centrale overheid op Vlaams en federaal niveau, als het intermediaire niveau of de provincies, zich terughoudend opstellen en zich richten op hun kerntaken. Zij mogen niet concurrentieel handelen ten opzichte van de gemeenten. Bij het toewijzen van bevoegdheden moeten steeds de vragen primeeren of de taak niet tevens op lokaal vlak kan worden uitgeoefend en welke onmiskenbare meerwaarde een optreden van een hoger niveau bezorgt aan de burger.

Vanzelfsprekend zijn dit slechts een paar algemene uitgangspunten. Iedereen kan zich achter die punten scharen. De discussie over de uitvoering ervan zal wellicht wat harder worden gevoerd. Ik herhaal dat ik ook reken op een constructieve inbreng van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur voor de concrete uitwerking van deze principes. Ik wens met de lokale besturen en de provincies een pact af te sluiten om tot klare afspraken te komen. Het voortgangsrapport over het pact met de gemeenten is indrukwekkend. In een jaar tijd werden reeds heel wat stappen gezet. Met betrekking tot de provincies heb ik een werkgroep gevraagd om een aantal voorstellen te doen. Ik zou de bestaande afspraken in een pact willen omzetten.

De heer Taylor heeft gelijk dat de timing daarbij belangrijk is. De standpunten voor de verkiezingen bepalen, is het werk van de politieke partijen. De wissel is wel van belang. Het einde van een legislatuur biedt ons de mogelijkheid om het debat te voeren over de intercommunales, de provincies en de gemeenten. Dit is het juiste moment om het debat te voeren en om de duidelijke lijnen te bepalen tegen 1 januari 2001. Ik vraag daarbij duidelijke engagementen, ook van de provincies en van de Vlaamse regering. De lokale inbedding van de intercommunales moet leiden tot een sterkere terugkoppeling van het beleid en van de beslissingen van de intercommunales, naar de deelnemende gemeenten.

Mijnheer Taylor, u stelde een tweede vraag over de verhouding tussen de provincies en de intergemeentelijke samenwerking. In mijn beleidsnota

heb ik uitdrukkelijk vermeld dat ik het initiatief neem om te werken aan een Vlaams decreet over de interlokale samenwerking. Daarbij zal onder meer rekening worden gehouden met de principes die in het pact met de lokale besturen tot uiting komen.

Een van de principes waarop ik de klemtoon wens te leggen, is de geleidelijke afbouw van de rol van de provincies in de intercommunales. Daardoor kan de band met de gemeenten worden hersteld en kunnen de gemeenten meer verantwoordelijkheden opnemen in de intercommunales.

Het hoeft geen betoog dat intercommunales als samenwerkingsvorm tussen gemeenten, geen afzonderlijk bestuursniveau vertegenwoordigen, maar dat ze het typevoorbeeld zijn van verlengd lokaal bestuur. In die zin is er een essentieel verschil met de provincies die zich bewegen op het intermediaire niveau. Bijgevolg verschillen ook de beleidsdomeinen. Gemeenten en intercommunales hebben andere opdrachten en oefenen andere activiteiten uit dan provincies. In het teken van deze bevoegdheidsverdeling, acht ik de interferentie van de provincies in de intercommunale structuren ongewenst. Er zijn voorbeelden van intercommunale samenwerking waarbij de provincies zo'n doorslaggevende rol spelen dat de gemeentelijke inbreng onvoldoende aan bod kan komen. De gebruikelijke terminologie 'provinciale intercommunales' spreekt boekdelen.

Ik ijver voor een grotere duidelijkheid terzake, ook in het belang van de burger. Er is een verschuiving van bevoegdheden in twee richtingen mogelijk. Enerzijds horen bovenlokale taken die nu door intercommunales ter harte genomen worden, eerder thuis bij de provincies. Anderzijds moeten lokale taken verbonden blijven aan de gemeenten, eventueel via onderlinge samenwerkingsafspraken.

Ik heb veel respect voor wat de provincies tot vandaag hebben verwezenlijkt ten behoeve van de gemeenten, maar ik meen dat de gemeenten in staat moeten zijn de hun toevertrouwde opdrachten op autonome wijze te realiseren, eventueel via onderlinge samenwerkingsformules.

De term 'provincie' is een algemene verzamelterm die verschillende ladingen dekt. Vaak bestaat er verwarring over het verschil tussen het echte provinciebestuur dat bestaat uit de provincieraad en de bestendige deputatie, en de gouverneur die zowel ambtenaar is, als commissaris van de Vlaamse en de federale regering, als voorzitter van de bestendige deputatie.

Sauwens

Daarnaast is er een belangrijke aanwezigheid van de Vlaamse administratie in de provinciale besturen. Ongeveer 410 personen van de Vlaamse administratie werken voor de provinciale besturen. Op dit ogenblik zijn 80 à 100 mensen actief in de provinciehuizen. Deze diensten geven allerlei soorten advies aan de gemeenten en ondersteunen ze.

De regering heeft op dit vlak zojuist een belangrijke beslissing genomen. De provinciale gouvernementen hingen vroeger af van de gouverneur. Nu worden ze geïntegreerd in de Vlaamse administratie. Zo ontstaat er een rechtstreekse lijn met de Vlaamse administratie, met een belangrijke rol voor de gouverneur. Op die manier worden deze provinciale gouvernementen gemakkelijker ingeschakeld in een algemeen Vlaams beleid van ondersteuning van de gemeenten. Dit gaat verder dan de toezicht- en voogdijdossiers voor binnenlandse aangelegenheden. Het betreft ook ruimtelijke ordening, milieu en andere medebewindstaken.

Indien Vlaanderen een klantvriendelijke aanpak wil bevorderen, moet een sterke Vlaamse aanwezigheid in de provincies worden uitgebouwd. Mobiliteitsproblemen kunnen gedeeltelijk worden opgelost door de provinciale werkstations te versterken en een deel van onze centrale administratie naar de provincie over te hevelen. Maar dat is een ander debat.

Op dit ogenblik zijn moeilijke onderhandelingen aan de gang met de vakbonden in verband met de nieuwe CAO voor de lokale besturen en het personeel. De vorige CAO's zijn namelijk nog bijna niet uitgevoerd. Ik heb aan de VVSG en aan de VVP gevraagd om hun representativiteit in verband met de gemeenten en provincies beter te bewijzen, wat tot op vandaag niet het geval was. Ingevolge de wettelijke bepalingen maakt de minister van Binnenlandse Aangelegenheden afspraken met de vakbonden, maar deze afspraken kunnen nagenoeg niet worden opgelegd aan de lokale besturen. Indien de VVSG en de VVP hier niet in slagen, zullen we andere middelen moeten zoeken om de rechtstreekse betrokkenheid van de lokale besturen, die tot nu toe veeleer toeschouwer waren, te stimuleren.

Sommige CAO's hebben een enorme weerslag gehad op het hele personeelsbeleid en op de financiën van de gemeenten. Ook hier is het gesprek met de VVSG en de VVP belangrijk. Ze moeten kunnen bewijzen dat ze meer zijn dan een lobby voor de eigen structuur of de uitvoerende colleges en

dat ze voor de belangen staan van gemeenten en provincies. Ik hoop dat de gesprekken rond het pact met de gemeenten en de provincies dit in de loop van de volgende maanden verder zal verduidelijken.

De financiële toestand van de gemeenten is eveneens een groot vraagteken voor de toekomst. Op Vlaams niveau en het federale niveau worden voortdurend beslissingen genomen, bijvoorbeeld om alle veiligheidsdiensten federaal samen te brengen. Ik hoop dat er ook een bedrag voor de Civiele Bescherming en andere veiligheidsdiensten wordt vrijgemaakt. Het sluitstuk zal door de gemeenten moeten worden geleverd. Vlaanderen moet de ambitie hebben om mee bewaker te zijn van het lokale niveau, maar dit debat is nog lang niet afgerond.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : De rol van de provincies wordt hier uitgeklaard. Het is belangrijk die rol te zien als een tussenfase tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten en de OCMW's. Ook de rol van de VVP en de VVSG werd door de minister onderstreept. Het is belangrijk dat deze organisaties representatief zijn voor alle gemeenten, zowel kleine als grote, zowel stedelijke als landelijke. Zij moeten niet enkel de gedeputeerden vertegenwoordigen maar ook de provincies. Anders komen er spanningen zoals reeds werd vastgesteld bij de uitvoering van de vorige CAO, toen de gemeenten hier niet bij betrokken werden.

De rol van de provincie, de gouverneur, de provincieraden, de Vlaamse administratie bij de provincie, en de federale administratie bij de provincie is een ingewikkelde zaak. Deze ambtenaren hebben allemaal een verschillend statuut om soms hetzelfde werk te doen in eenzelfde organisatie. Dit leidt tot onderlinge frustraties. Hier moet dan ook duidelijkheid worden verschaft.

De rol van de gouverneur wordt ook in vraag gesteld. Hij is voor een deel de emanatie van de overheid en van zijn provincie, maar hij is niet verkozen. Over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters werd vorige week reeds gedebatteerd. Maar de gouverneur zou zeker rechtstreeks verkozen moeten worden. Hij mist immers elke democratische legitimatie. Burgemeesters worden nog voorgedragen en gedragen door een meerderheid. Ik hoop dat dit in de toekomst ook zo zal zijn, anders zal de kwaliteit van het bestuur afnemen.

De rol van de provincie en van de intercommunales werd onder de loep genomen en moet eveneens

Taylor

worden uitgeklaard. Als intercommunales inderdaad samenwerkingsverbanden zijn tussen gemeenten om gemeentelijke taken uit te voeren, speelt de provincie hier geen rol meer. Bepaalde taken die vandaag door de intercommunales worden uitgevoerd, horen misschien niet thuis op het gemeentelijk niveau en zouden efficiënter uitgevoerd kunnen worden boven het gemeentelijk niveau. Vandaag voeren de intercommunales misschien zogenaamde gemeentelijke taken uit, maar de betrokkenheid van de gemeenten is dikwijls klein. Een democratische legitimatie is hier ver zoek. We moeten ons hierover bezinnen. Het gaat om de kwaliteit van het bestuur en om het vertrouwen in de politiek. De terugkoppeling ontbreekt daar dikwijls totaal. We moeten ons afvragen hoe we die situatie kunnen verbeteren zodat we het vertrouwen van de mensen in de politiek herstellen.

Mijnheer de minister, ik ben verheugd dat u het tenminste had over een pact met de Vlaamse provincies. De vorige regering heeft dat woord nooit willen of durven gebruiken. Ik heb dat toen betreurd. U zegt dat zowel met de provincies als met de gemeenten op een evenwaardige manier moet worden gewerkt. Ik ben blij dat men op dat vlak vooruitgang boekt. De VVP vindt dat er weinig aandacht wordt geschonken aan de provincies. Ik hoop dat men het tegenovergestelde bewijst. Uit de beleidsnota's bleek dat er – terecht of onterecht – weinig belangstelling was.

We moeten de volgende jaren een debat voeren over de kerntaken van zowel de Vlaamse overheid als van de andere niveaus. We moeten afstappen van de sluipende besluitvorming uit het afgelopen decennium. Op het lokale en zeker op het bovenlokale niveau worden beslissingen genomen zonder dat er democratische controle is. Over dit onderwerp zijn al heel wat studies beschikbaar. Hopelijk ontstaat hierover de volgende jaren meer duidelijkheid.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, de discussie is positief verlopen. Er zijn twee aspecten waarover men grondig moet nadenken. Het medebewind wordt niet uitgevoerd door de provincies of door de provincieraden maar wel door individuele gedeputeerden. Ze fungeren als onderaannemers van de Vlaamse overheid. Uit recente arresten blijkt dat men op dit ogenblik tracht individuele gedeputeerden hierover aan te spreken. Deze afge-

vaardigden nemen beslissingen op de meest ondemocratische manier, in de verantwoorde zin van het woord. Het medebewind voor ruimtelijke ordening en vergunningenbeleid, waar men juist controle moet kunnen voeren op het geïntegreerd beleid, is dus zeer belangrijk.

Mijnheer de minister, u hebt terecht gezegd dat de provincies uit de intercommunales moeten stappen. Men zal wel snel moeten nagaan wat de financiële implicaties zijn om het geld terug naar de provincies te laten vloeien. Ze zorgen er namelijk dikwijls voor dat de intercommunale kan werken. Deze overname moet worden geregeld via een nieuw partnership tussen gemeenten en provincies. De intercommunales, die een algemeen economische doelstelling hebben met vaak verscheidene deelaspecten, moeten zo snel mogelijk worden afgeschaft. Op de terreinen waar belangenconflicten bestaan tussen gemeenten, kunnen de provincies een oplossing bieden.

Indien u in de toekomst voldoende aandacht schenkt aan die twee aspecten en een duidelijke lijn trekt waarbij u het personeel de kans biedt gelijktijdig de decentralisatie en de deconcentratie door te voeren, dan zijn we over twee jaar van de door mevrouw De Lobel genoemde problemen af.

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, ik wens niet vooruit te lopen op het ontwerp van decreet inzake de interlokale samenwerking dat de minister zal voorleggen. Wel wil ik reageren op zijn uitspraak over de geleidelijke afbouw van de provincies in de intercommunales. Het kan zijn dat ze soms te veel invloed hebben. Ze totaal uit de intercommunales weren, is echter ook niet de goede oplossing. We zullen hierover zeker nog discussiëren. Ik dring echter aan op voorzichtigheid.

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de voorzitter, ik kan me grotendeels terugvinden in het antwoord van de minister en in de repliek van de heren Taylor en Wille. Men wenst dat er duidelijkheid wordt gecreëerd. Het verheugt me dat de minister hiervan werk wil maken.

Uit de argumenten van de heren Taylor en Wille maak ik op dat de tegenstanders van de provincie aan deze kant en de voorstanders aan gene kant zitten. Ik stel toch vast dat ze enigszins problemen hebben met een aantal situaties binnen de provin-

De Lobel

cies. Mijnheer Wille, ik haal inderdaad fel uit naar de huidige werking van de provincies en de VVP. Ze vormen archaische en achterhaalde bestuursconstructies. De provincie is het niveau dat bijna volledig is ontsnapt aan de grote staatshervorming. Op een paar wetswijzigingen na worden die instellingen bestuurd volgens een concept van 1839.

De voorstanders van de provincies geven toe dat een aantal zaken niet goed werken. Onze standpunten blijken dus toch meer overeen te stemmen dan men op het eerste zicht zou denken.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, het is belangrijk dat ik weet hoever ik in een bepaalde richting kan gaan. In deze commissie bestaat een vrij grote consensus over de interne Vlaamse staatshervorming inzake de provincies, gemeenten, intercommunales, regionale landschappen, STC's, GOM's, streekplatforms, bepaalde VOI's, enzovoort. Het is nodig dat we deze zaak op een open en afstandelijke manier benaderen, waarbij we bepalen wat de maatschappelijke meerwaarde is. Bepaalde instellingen hebben ongetwijfeld hun verdiensten.

Mijnheer Wille, u hebt gelijk als u het hebt over de taken van medebewind. Er is een juridisch probleem inzake betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Wat het nieuwe decreet betreft over de ruimtelijke ordening en het natuurbehoud zijn de juristen het niet helemaal eens of de provincie als juridische entiteit moet worden beschouwd dan wel of het gaat om medebewind. Ik hoop dit probleem snel uit te klaren. De meesten zijn de eerste stelling toegedaan. Het zullen dan ook niet meer de Vlaamse ambtenaren zijn die de dossiers voorbereiden.

Er was ook een opmerking over de rol van de gouverneur en de eventuele directe verkiezing. De gouverneur krijgt op dit ogenblik taken toegeschoven vanuit drie verschillende niveaus en wordt betaald door de federale overheid. Voor het veiligheidsbeleid komt de opdracht van dezelfde overheid. Op een bepaald moment wenste men Vlaamse regeringscommissarissen aan te duiden in de provincies. Op die manier dacht men nog beter de Vlaamse aanwezigheid te verzekeren. De rol van de provinciegouverneur is echter in de loop der jaren een begrip geworden. We hebben er dan ook

voor geopteerd om de huidige gouverneurs op een positieve manier in te schakelen in het Vlaams beleid. Ik heb daarstraks deze beslissing toegelicht. Bij de aanstelling moeten de gewesten vanzelfsprekend op een of andere manier worden betrokken.

Ik zal het voorontwerp van decreet inzake de intercommunales aan de regering voorleggen vóór het reces. We willen echt voortwerken aan de bestuurlijke vernieuwing ter zake. Dit stond trouwens ook in het regeerakkoord. Het belang van de overdracht inzake de gemeente- en provinciewet is fenomenaal. Zonder die overdracht kunnen we op een aantal terreinen gewoonweg niet verderwerken. We kunnen dit inderdaad binnenkort met de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur bespreken.

Het verheugt me dat we dit debat in een ontspannen en open sfeer kunnen voeren. Ik zit middenin een reeks bezoeken aan de provincies. Daar merk ik soms enige verkramptheid. Ze voelen zich blijkbaar in het defensief gedrukt ?

Ten slotte, een beleidsnota is niet per se goed omdat het woord 'provincie' er talloze malen in verschijnt. Het welzijn van de burger, dat is mijn norm. We moeten over een sterk parlement beschikken om het kerntakendebat te voeren. Een aantal kringen zullen inderdaad lobbyen voor het eigen voortbestaan. Ze zullen blijven vragen om meer macht, meer geld en meer personeel. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering moeten daar doorheen kijken en voldoende afstand nemen om tot de juiste beslissingen te komen. Dat kan allemaal vanzelfsprekend klinken, maar in de praktijk zullen we diverse hindernissen moeten overwinnen. Daarvoor reken ik op deze commissie en het parlement.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Ik wil even terugkomen op de rol van de gouverneur. U zegt dat de Vlaamse regering de gouverneur wil zien in zijn drievoudige rol. Dat is een van de grote problemen ! Zijn belangrijkste rol komt op de laatste plaats ! De gouverneur wordt in de eerste plaats gezien als de vertegenwoordiger van de federale overheid. Zijn Vlaamse rol komt nauwelijks tot uiting. Door het gewicht van het veiligheidsthema wordt dat steeds erger. De gouverneur wordt niet zelf verkozen, maar vertegenwoordigt het uitvoerend niveau van het provinciale bestuur. Met de erkenning van de provincie willen we de kwaliteit van het bestuur bevorderen. De bevolking moet de provincie als

Taylor

een bestuursniveau zien en zich erbij betrokken voelen. Dat is niet gemakkelijk met onze ingewikkelde staatsvorm. De rechtstreekse verkiezing van de gouverneur zou werkelijk een meerwaarde inhouden. Hij zou dan echt zijn provinciale bestuurlijke rol kunnen spelen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Taylor, door de heer Penris en mevrouw De Lobel en door de heer Van Vaerenbergh werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Geysels tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opportuniteit van statutenwijzigingen van intercommunales in een verkiezingsjaar

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Geysels tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opportuniteit van statutenwijzigingen van intercommunales in een verkiezingsjaar.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag sluit op bepaalde punten aan bij de interpellatie van de heer Taylor, en heeft te maken met wat de minister net zei : men is het makkelijk eens met algemene principes, maar het is moeilijk om ze ook toe te passen. Mijn vraag illustreert dat.

Het gaat om een intercommunale in de Kempen, de IOK, met een brede waaier aan activiteiten. Men kan zich afvragen of ze beantwoordt aan de oorspronkelijke taakomschrijving van de wetgever, namelijk 'intergemeentelijke hulpstructuren'. Een

intercommunale mag zeker geen bovengemeentelijke superstructuur worden.

De IOK begeeft zich op het terrein van de afvalverwerking. Daar zijn misschien redenen toe, maar nu wil men overgaan tot een statutenwijziging. Dat valt te begrijpen vanuit praktische redenen zoals vrijstelling van BTW. Maar de duur van het nieuwe contract zou oplopen tot 22 jaar. Dit zou worden beslist op een buitengewone algemene vergadering op 20 juni, amper enkele maanden vóór de vernieuwing van de gemeenteraad. Het lijkt me allesbehalve opportuun om kort voor de vernieuwing van de gemeenteraden een statutenwijziging door te voeren met een duur van 22 jaar.

Mijn argumentatie is de volgende. Eén, volgens het regeerakkoord is een intercommunale een 'intergemeentelijke hulpstructuur met een welbepaalde opdracht'. Elk van deze drie woorden is belangrijk. Twee, er is afgesproken dat er op basis van die principes een voorstel komt van de regering onder het motto 'democratiseren'. Een onderdeel daarvan is, wat de heer Taylor duidelijk heeft gemaakt, de band tussen de gemeenten en de intercommunales transparanter en democratischer te maken. Drie, u hebt in een omzendbrief van 4 februari de gemeenten gevraagd in verband met een aantal thema's het 'principe van de voorzichtigheid' te hanteren. Dat geldt ook voor dit thema, zeker als het om een periode van 22 jaar gaat. Vierde argument, naar aanleiding van de discussie over het pact met de gemeenten praat men over de duur van contracten met intercommunales. De meningen zijn verdeeld, maar niemand pleit voor 22 jaar. Soms gaat het om 15 of 18 jaar, maar niet meer. Ten vijfde is het CBO-rapport op dit punt zeer duidelijk. Het pleit op geen enkele moment voor dergelijk lange contracten.

Er is een voorstel – maar ik noem het een manoeuvre – om kort voor de gemeenteraadsverkiezingen nog snel een aantal wijzigingen door te drukken, onder andere over de duur. Vooral vanuit democratisch oogpunt is dit onvoorstelbaar, onaanvaardbaar. Wat is uw mening hierover ? Zult u optreden ? Wilt u een duidelijke boodschap geven ?

De voorzitter : De heer Schepens heeft het woord.

De heer Cis Schepens : Ik sluit me volledig aan bij de heer Geysels. Het gaat zelfs over een overeenkomst met intercommunales die in een andere provincie gelegen zijn. De IOK heeft om een advies gevraagd aan de gemeenten over haar voorstel. Veel gemeenten reageren negatief, andere vragen zich af waarom dat nu moet gebeuren, vlak vóór de

Schepens

gemeenteraadsverkiezingen. Dit gaat meer dan één brug te ver. Hier moet men tegen optreden.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik heb het dossier van deze intercommunale opgevraagd bij onze regeringscommissaris. De bestuursorganen van de IOK bereiden een statutenwijziging voor met betrekking tot de wederzijdse participatiemogelijkheden tussen intercommunales en het daarbij aansluitend substitutierecht enerzijds en het principe van de herroepbaarheid van de bevoegdheidsafstand inzake afvalbeheer anderzijds.

Om de gemeenten nauwer bij de besluitvorming van de intercommunales te betrekken, werd over die statutenwijziging het advies gevraagd van de aangesloten gemeentebesturen. Een eventueel positief advies houdt evenwel nog geen beslissing in over de individuele bevoegdheidsafstand van de gemeente aan de intercommunale. De vraag aan de aangesloten gemeenten om een keuze te maken zal slechts aan de orde komen na de gemeenteraadsverkiezingen.

In de begeleidende brief pagina 2, alinea 7 zegt men : 'Om misverstanden te vermijden moet worden benadrukt dat deze statutenwijziging niet betekent dat de gemeenten onmiddellijk gebonden zijn door deze vorm van bevoegdheidsafstand. Er wordt enkel een juridisch kader geschapen waarna de gemeenten – na de gemeenteraadsverkiezingen omwille van het principe van de verdachte periode – individueel zullen moeten beslissen over deze bevoegdheidsafstand voor een of meerdere activiteiten inzake afvalbeheer.'

Verder wordt in de nota bij het dossier op pagina 1, laatste alinea verduidelijkt : 'Deze statutenwijziging betekent dat de gemeenteraden – na de statutenwijziging – individueel kunnen beslissen over deze vorm van bevoegdheidsafstand voor een of meer activiteiten inzake afvalbeheer. Het is van belang te vermelden dat de gemeenten ook na de statutenwijziging de vrijheid behouden om al dan niet tot deze vorm van bevoegdheidsafstand voor een of meerdere activiteiten over te gaan.'

Tot slot zegt het ontwerp van de gemeenteraadsbeslissing : 'Overwegende dat deze statutenwijziging niet betekent dat de gemeenten onmiddellijk gebonden zijn door deze bevoegdheidsafstand ; overwegende dat er enkel een juridisch kader wordt geschapen waarna de gemeenten – na de gemeente-

raadsverkiezingen omwille van het principe van de verdachte periode – individueel zullen moeten beslissen over deze vorm van bevoegdheidsafstand voor een of meer activiteiten inzake afvalbeheer.'

Met die verduidelijkingen werd volgens mij 'het principe van de voorzichtigheid' van de omzendbrief van 4 februari tot nu toe niet overschreden. De omzendbrief had wel degelijk zijn nut. U had het over een beslissing op 20 juni ?

De heer Jos Geysels : Ik heb vernomen dat een vergadering over het statuut is gepland op 20 juni, maar misschien werd ik verkeerd ingelicht.

Minister Johan Sauwens : Ik zal het uitzoeken. Ik herhaal echter wat ik al dikwijls heb geantwoord op gelijkaardige vragen : ik oefen op voorhand geen toezicht uit. Ik geef wel de algemene principes aan, maar ik kan u als voogdijminister niets meedelen over een beslissing die nog moet worden genomen.

Ik herhaal dat noch de gemeenteraden, noch de intercommunales dergelijke fundamentele beslissingen kunnen nemen tijdens deze periode. De regeringscommissaris zal terzake heel duidelijke instructies krijgen. Hij zal erover waken dat de nieuwe gemeenteraden niet voor voldongen feiten worden geplaatst.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de minister, na uw uiteenzetting is het duidelijk dat een eventuele statutenwijziging slechts een juridisch kader schept, en dat die de gemeenten op geen enkele wijze met een automatische overdracht kan confronteren.

Ik heb uit uw antwoord niet kunnen uitmaken of de statutenwijziging alsnog zal worden doorgevoerd. U stelt enkel dat de wijziging niet als te dwingend mag worden beschouwd. U bent het best geplaatst om uit te zoeken of de wijziging al dan niet zal worden ingevoerd.

Men zwijgt in alle talen over de doelstellingen, onder meer over de 22 jaar. Het is mogelijk dat de algemene vergadering een ander karakter zal hebben dan ik had begrepen. Ik ben bijgevolg blij met uw mededeling. Ik wil u wel vragen om uit te zoeken of er een algemene vergadering zal plaatsvinden, en zo ja, wat op de agenda ervan staat. Kunt u ook onderzoeken of de eventuele agenda overeenkomt met wat door u en de verschillende fracties werd verklaard ? In de brief staat dat het niet de bedoeling is om drastische beslissingen te nemen

Geysels

voor de verkiezingen. Enige duidelijkheid terzake is zowel voor u als voor ons van belang.

Minister Johan Sauwens : Men heeft een principiële beslissing willen nemen, maar in deze periode kan geen sprake zijn van een juridische bevoegdheids-overdracht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over taalvereisten voor ambtenaren in de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over taalvereisten voor ambtenaren in de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem.

Collega's, over deze en volgende vragen van de heer Van Vaerenbergh zal het debat ten gronde worden gevoerd in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. Het is de bedoeling dat de minister vandaag enkel antwoord geeft op technische vragen zodat die in het debat kunnen worden gebruikt.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, collega's, het klopt dat ik een debat wens te voeren in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand waarvan ik lid ben. Dat neemt niet weg dat ik deze vragen in verschillende commissies stel om te ontdekken wat de houding is van de verschillende ministers over de algemene problematiek. Die problematiek is ontstaan naar aanleiding van een studie die werd besteld door de provincie Vlaams-Brabant. Professor Boes gaf daarin een uiteenzetting op juridische basis over de toepassing van de taalwetgeving in Vlaams-Brabant.

Hij stelt onder meer dat al te vaak wordt vergeten dat er een onderscheid bestaat tussen de faciliteitengemeenten. Vier faciliteitengemeenten leggen taalvereisten op aan personeel dat in contact treedt

met de buitenwereld. Twee faciliteitengemeenten, met name Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem, mogen dat niet.

De professor stelt dat strikt moet worden toegezien op die wetten, indien men het beleid dat de vorige Vlaamse regering heeft ingezet, en dat ook in de regeerverklaring van deze Vlaamse regering staat, wenst te vrijwaren. We moeten ijveren voor het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel. De Rand moet zichtbaar Vlaams zijn. Het is de echter de bedoeling van de lokale bestuurders in de faciliteitengemeenten om hun gemeenten tweetalig te maken. Ze wenden daartoe alle mogelijke middelen aan.

In de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem moet het gewone personeel op dezelfde wijze worden aangeworven als in Lennik, Ninove of Oostende : op basis van een Nederlandstalig diploma of eventueel op basis van een Frans-talig diploma mits men over grondige kennis van het Nederlands beschikt. De twee faciliteitengemeenten trachten de taalwetten te omzeilen en leggen hun personeelsleden strengere eisen op. Strengere eisen kunnen nodig zijn als een gemeente bijvoorbeeld een specialist op het vlak van milieuzorg wenst aan te werven, maar niet bij de aanwerving van gewone personeelsleden. De gemeentebesturen van de faciliteitengemeenten voeren een bewust beleid waardoor ze onnodige taalvereisten opleggen aan het eigen personeel.

Mijnheer de minister, hebt u reeds klachten ontvangen ? Wat is de houding van de Vlaamse regering tegenover de zaak ? De provincie Vlaams-Brabant, die toezichhoudende overheid is, zegt te zullen optreden als ze met dit probleem wordt geconfronteerd. De gouverneur heeft hetzelfde verklaard. Wat zult u doen als het ooit zo ver komt ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer Van Vaerenbergh, het antwoord op uw vraag is vrij technisch en niet eenvoudig. Ik zal een gedetailleerd antwoord geven. Op het einde zal ik een toelichting geven bij de beslissing die ik heb genomen in de zaak van de leerkrachten te Wezembeek-Oppem.

Voor de randgemeenten wordt de regeling bepaald door de artikelen 23 tot 31 van de samengevoegde wetten.

Artikel 27 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, samengevoegd op 18 juli 1966, bepaalt dat in de plaatselijke diensten van de rand-

Sauwens

gemeenten niemand tot een ambt of een betrekking benoemd of bevorderd kan worden, indien hij de taal van het gebied niet kent. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht bevestigt dat deze regel geldt voor zowel betrekkingen in statutair verband als voor contractuele aanstellingen.

Een kandidaat kan enkel tot een examen worden toegelaten als uit de vereiste diploma's of studiegetuigschriften blijkt dat hij zijn onderwijs in de taal van het gebied heeft genoten. Bij ontstentenis van een dergelijk diploma of getuigschrift moet de taalkennis vooraf worden bewezen in een examen.

Artikel 53 van de samengevoegde wetten bepaalt dat alleen de Vaste Wervingssecretaris bevoegd is om bewijzen over de taalkennis vereist door de bestuurstaalwet, uit te reiken. De modaliteiten van het examen bij de Vaste Wervingssecretaris zijn vervat in artikel 9, paragraaf 3, van het uitvoerings-KB van 30 november 1966.

Artikel 29 van de samengevoegde wetten bepaalt dat in Kraainem, Drogenbos, Linkebeek en Wemmel niemand een ambt mag bekleden als hij geen elementaire kennis van de tweede landstaal bezit. Deze wettelijke verplichting geldt evenwel uitsluitend voor de personeelsleden die een ambt bekleden waarin ze contact hebben met het publiek. Dit betekent dat slechts een beperkt aantal personeelsleden deze elementaire kennis moet bewijzen.

In het licht van de 'gemeenschappelijke krachtlijnen voor een samenhangend personeelsbeleid in de lokale en regionale besturen' betekent dit dat de noodzakelijke kennis, omwille van het contact met het publiek, duidelijk moet blijken uit de functie en de functiebeschrijving waarin de personeelsleden worden aangesteld. De vereiste elementaire kennis van de Franse taal is verantwoord voor personeelsleden van bijvoorbeeld de bevolkingsdienst, doch enkel voor zover ze een baliefunctie uitoefenen.

Indien er bij de uitoefening van de functie geen contact met het publiek is, kan de gemeente geen kennis van de Franse taal vragen. Zo kan op grond van artikel 10 van de samengevoegde wetten deze taalvereiste niet worden gesteld voor personeelsleden van binnendiensten, zoals de weddendienst of de personeelsdienst, en evenmin voor personeelsleden die instaan voor de betrekkingen met andere diensten. Deze personeelsleden hebben geen contact met het publiek en de bestuurstaal van de gemeenten is uitsluitend het Nederlands.

Artikel 31 bepaalt dat de bevoegde overheden de diensten die te Sint-Genesius-Rode en te Wezembeek-Oppem zijn gevestigd, derwijze organiseren dat, zonder moeite, kan worden voldaan aan de vereiste dienstverlening zoals bepaald in de artikelen 23 tot 27 en artikel 30. Een vereiste van de elementaire kennis van het Frans als wervingsvoorwaarde voor het personeel is niet uitdrukkelijk in de wetgeving opgenomen.

In de parlementaire voorbereiding staat in een aanvullend verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Zaken, gebracht door de heer Saint-Remy: 'In de vier reeds aan de externe tweetaligheid onderworpen gemeenten zullen alle ambtenaren en personeelsleden die een functie bekleden welke hen in contact brengt met het publiek, evenals in het verleden het bewijs moeten leveren dat zij een elementaire kennis hebben van de Franse taal. In Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem daarentegen zal een dergelijke verplichting *niet* aan het personeel opgelegd worden'. De gemeente dient wel organisatorische maatregelen te nemen om de faciliteiten te kunnen toepassen. Zo kan het bestuur een aantal vertalers in dienst nemen.

Ik herinner u eraan dat in het teken van het sectoraal akkoord van 18 juni 1993 alle niet bij wet, besluit of omzendbrief geregelde toelagen in de nieuwe weddeschalen werden geïncorporeerd. Met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze weddeschalen, zullen de bevoegde overheden deze toelagen, waaronder de zogenaamde taalpremie, opheffen. Mijn voorganger heeft in een omzendbrief van 1997 evenwel ten persoonlijke titel een overgangsregeling aanvaard.

Op basis van de schending van de taalwetgeving kan de gouverneur gemeenteraadsbesluiten die onwettelijke taalvereisten opleggen aan de ambtenaren van Wezembeek-Oppem die in contact komen met het publiek, weigeren goed te keuren. Hij doet dit overeenkomstig artikel 146 van de nieuwe gemeentewet. In Sint-Genesius-Rode komt deze bevoegdheid toe aan de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden.

De gouverneur heeft driemaal geweigerd gemeenteraadsbesluiten van Wezembeek-Oppem goed te keuren omdat ze onwettige taalvereisten oplegden aan kandidaat-personeelsleden. De gemeenteraadsbesluiten van 19 maart 1998, 10 december 1998 en 20 mei 1999 werden niet goedgekeurd op respectievelijk 25 mei 1998, 18 januari 1999 en 23 juli 1999.

Sauwens

In het laatste vernietigingsbesluit keurde de gouverneur het personeelsstatuut niet goed omdat het gemeentebestuur voor het politiepersoneel bepaalde dat : 'de kandidaten, gelet op de noodzakelijke contacten met het publiek, de elementaire kennis van de Franse taal dienen te bezitten'.

Een uitzondering op de regel dat geen kennis van het Frans kan worden opgelegd aan personeelsleden van Wezembeek-Oppem en Sint-Genesius-Rode, wordt gevormd door personeelsleden van het Franstalig gemeentelijk onderwijs.

Artikel 13 van de wet van 30 juli 1963 houdende taalregeling in het onderwijs bepaalt immers dat een onderwijsinrichting voor haar bestuurs-, onderwijzend of administratief personeel slechts personen kan aanwerven die het bewijs hebben geleverd van hun grondige kennis van de onderwijstaal van de inrichting of, in de tweetalige inrichtingen, van de afdeling waaraan zij zullen worden verbonden. Voor de leraren die het Nederlands onderwijzen volstaat het bewijs van een voldoende kennis van het Frans.

Zoals ik in mijn besluit van 17 mei over de vernietiging van de benoeming van drie leerkrachten in Wezembeek-Oppem van de school 'Het Hoeveke' heb bevestigd, zijn de personeelsleden van het Franstalig gemeentelijk basisonderwijs bovendien onderworpen aan de bestuurstaalwet. Ze zijn immers gemeentelijke ambtenaren.

Overeenkomstig artikel 27 van de samengevoegde wetten moeten kandidaten dus vooraf aantonen dat ze over kennis van de Nederlandse taal beschikken. In twee recente arresten stelde de Raad van State uitdrukkelijk dat onderwijzers in het lager gemeentelijk onderwijs, als gemeenteambtenaren, ook onderworpen zijn aan de bestuurstaalwet. Eerder had de Raad van State reeds geoordeeld dat schoolhoofden in Franstalige basisscholen in de randgemeenten moeten voldoen aan de taalvoorwaarden zoals die in artikel 27 van de bestuurstaalwet worden opgelegd.

Ik heb het vernietigingsbesluit genomen op basis van een klacht uit Wezembeek-Oppem. In de Franstalige pers wordt trouwens veel meer aandacht besteed aan dat besluit dan in Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, ik heb nog een opmerking en een bijkomende vraag. Ik heb vastgesteld dat de gemeente Wezembeek-Oppem in de aanwervingsvoorwaarden vermeldt : 'kennis van de Franse taal strekt tot aanbeveling'. Dat is natuurlijk een omzeiling van de taalwetgeving. Een Vlaming die in Lennik woont en geen Frans kent, weet dat zijn Vlaamse buur die wel een beetje Frans praat, sowieso de voorkeur zal krijgen. Dat zorgt voor problemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opname van taalbepalingen in de voorwaarden tot het verkrijgen van vergunningen en concessies van het openbaar domein en huur van het privaat domein

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de opname van taalbepalingen in de voorwaarden tot het verkrijgen van vergunningen en concessies van het openbaar domein en huur van het privaat domein.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : In de gemeente Lennik werd jaren geleden een reglement goedgekeurd voor de boerenmarkt. Onze boerenmarkt werd als eerste erkend en kreeg een politiereglement, dat bepaalde dat alles in het Nederlands moest verlopen. De unitaire provincie Brabant die dit moest goedkeuren, heeft daar geen enkele opmerking over gemaakt. Enkele jaren later werd in onze gemeente een rommelmarkt opgericht. Deze markt kreeg eveneens een politiereglement, met de vermelding dat de voertaal Nederlands moest zijn. Het gaat hier om de aanduidingen, de voertaal van de organisatoren enzovoort. Ditmaal zei de unitaire provincie Brabant dat de taalwet werd overschreden omdat we niet bevoegd zijn om taalvereisten op te leggen. Volgens professor Boes die daarover een studie heeft gemaakt, is de gemeente in dit geval bevoegd om taalvereisten op te leggen omdat het hier om een concessieverlening gaat. De provincie Vlaams-Brabant zou achter deze stelling staan. Er is dus een verandering in de situatie.

Van Vaerenbergh

Wat denkt de minister hierover ? Staat hij achter het standpunt van de provincie Vlaams-Brabant ?

Ik herinner me dat er in het verleden problemen waren. De uitbater van een frituur in de gemeente Asse gaf aanleiding tot grote problemen. De gemeente verdedigde destijds het standpunt dat er niet enkel een juridisch probleem was, maar ook een persoonlijk probleem voor zover de betrokkene de bestelling al dan niet verstond.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : De mogelijkheid om taalbepalingen in concessies op te nemen zoals professor Boes het stelt, is belangrijk. Maar zet dit de gemeenten met taalfaciliteiten niet meteen een stap vooruit ? Taalbepalingen moeten niet in de concessie voorkomen, maar de mogelijkheid bestaat wel als het overheidseigendommen betreft die in concessie worden gegeven. Voor de boerenmarkt in Kraainem zullen deze bepalingen nooit worden opgenomen.

Deze mogelijkheid bestaat ook op het vlak van reclame. Als borden aan privé-firma's in concessie worden gegeven, biedt dit niet alleen mogelijkheden aan faciliteitengemeenten in de provincie Vlaams-Brabant, maar ook in heel Vlaanderen. Deze discussie werd reeds gevoerd in 1992 naar aanleiding van een voorstel van decreet. De toenmalige minister van Cultuur, de heer Weckx, gaf dit aan als mogelijkheid. Zelfs de Post kon daar taalbepalingen aan verbinden. Ook de gemeente Dilbeek heeft enkele jaren geleden taalbepalingen in haar marktreglement opgenomen. De provincie Vlaams-Brabant had daar geen probleem mee. Later is het wel door de Raad van State vernietigd omwille van deze taalbepalingen. Volgens professor Boes is het nochtans mogelijk. De praktijk toont echter aan dat deze gemeenten door de Raad van State werden teruggefloten. Onderschrijft de Vlaamse regering de stelling van professor Boes ? Wordt deze in heel Vlaanderen toegepast ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik heb de studie van professor Boes enkele weken geleden ontvangen. Hij baseert zich op het eigendomsrecht om bijzondere voorwaarden op te leggen en niet op de taalwet, die voorziet in taalvrijheid. Vanuit mijn bevoegdheid Binnenlandse Aangelegenheden heb ik geen eigendommen in de randgemeenten, ik kan enkel

iets zeggen als ik daar in het kader van mijn toezichtsovername bij betrokken word.

De Vlaamse regering bezit een aantal eigendommen. Binnenkort zal hierover een nota aan de regering worden overgemaakt. Iedere minister zal op zijn domein eventueel nieuwe initiatieven kunnen nemen. Indien de lokale overheid, bijvoorbeeld de provincie Vlaams-Brabant, wat haar privaat of openbaar domein betreft, binnen redelijke perken dergelijke voorwaarden oplegt, zal ik me hier niet tegen verzetten. Ik baseer me op de interpretatie van professor Boes.

Wanneer daarentegen gemeentebesturen in randen taalgrensgemeenten taalvoorwaarden opleggen die ingaan tegen de vernederlandsing van het straatbeeld, zal ik wel optreden in het kader van de uitoefening van het toezicht. Verder zal het aan de hand van de casuïstiek moeten blijken. Er zal ongetwijfeld over geprocedeerd worden. Sommigen zullen naar de Raad van State stappen. Wat uiteindelijk het standpunt van de Raad van State zal zijn, kan ik vandaag niet zeggen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de samenwerking tussen intercommunales

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de samenwerking tussen intercommunales.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik heb gehoord dat er hier zopas een discussie is gevoerd over de rol van de provincie en de intercommunales. Intercommunales zijn per definitie een verlengstuk van de gemeenten. Er kan discussie bestaan over hun samenstelling. Die discussie zal in de toekomst ongetwijfeld worden gevoerd. Mij interesseren bijvoorbeeld de intercommunales die zich bezighouden met huisvuilophaling en -verwerking. Zij worden met enorme problemen geconfronteerd. Deze branche neemt dergelijke proporties aan dat ze het Vlaamse niveau begint te overstij-

Van Vaerenbergh

gen, zelfs het Belgische en het Europese. Denk maar eens aan de afvaluitvoer.

Als een intercommunale iets wil doen in verband met huisvuilverwerking, dan rijst vaak de vraag of er wel voldoende middelen ter beschikking zijn om oplossingen te bieden aan de gemeenten die in eerste instantie met deze problematiek worden geconfronteerd. Intercommunales kunnen op dit ogenblik geen samenwerkingsverbanden met elkaar aangaan. Als ze willen optreden, moeten ze met de privé-sector onderhandelen. Zou het niet interessant zijn indien de verschillende intercommunales konden samenwerken? Als vijf gemeenten een intercommunale vormen, kan het interessant zijn dat ze met een andere gemeente uit een andere provincie, die dertig gemeenten vertegenwoordigt en dezelfde problematiek behandelt, samenwerkt en voldoende financiële middelen verzamelt om een initiatief te ontwikkelen.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Ik heb hierover reeds een aantal uitspraken gedaan. De samenwerking tussen intercommunales, of ze zuiver zijn of gemengd, is nu reeds mogelijk en komt in de praktijk ook voor. Ofwel gaat het om lidmaatschap van de ene intercommunale in de andere of wederzijds, ofwel gaat het om samenwerkingsverbanden. De oprichting van een afzonderlijke rechtspersoon van uitsluitend intercommunales is tot op heden afgevoerd op grond van een aantal juridische argumenten.

Een intercommunale is een samenwerkingsvorm tussen ten minste twee gemeenten, overeenkomstig de wettelijke regeling, in uitvoering van artikel 162 van de Grondwet. Volgens de Raad van State is dit de enige mogelijke samenwerkingsvorm, behoudens de decretaal voorziene uitzonderingen, waarvan artikel 43 van het Afvalstoffendecreet een voorbeeld is. Intercommunales kunnen niet meer doen dan gemeenten, zodat voor hen de oprichting van een intercommunale van intercommunales onmogelijk is omdat er minstens twee gemeenten als partner moeten optreden.

Deze mogelijkheid inbouwen in de nieuwe regelgeving is niet evident. Een veel gehoorde kritiek op intercommunales is dat ze een te grote zelfstandigheid in hun beleid natsreven en dat het toezicht van de gemeenten niet altijd is wat het zou moeten zijn, onder meer door een gebrek aan transparantie. Anders dan in de gemeenteraad, hoeft de raad van bestuur van een intercommunale geen verant-

woording af te leggen aan de kiezer en is deze in die zin geen voorbeeld van rechtstreekse democratie.

Er schuilt gevaar wanneer men nog een stap verder zet en bevoegdheden doorschuift naar een vereniging van intercommunales, waarin de gemeenten zelf niet zijn vertegenwoordigd. Samenwerking is echter nodig en gewenst. Er komt een ontwerp van decreet in verband met intercommunales en andere mogelijke samenwerkingsvormen tussen de gemeenten. Dit ontwerp wordt nog voor het reces ingediend. Ik zal uw bezorgdheid meenemen bij de voorbereiding.

Bij sommige intercommunales bestaat een goede dynamiek, bijvoorbeeld in de elektriciteitssector. Deze intercommunales willen heel wat initiatieven nemen. Enerzijds is er ruimte nodig voor overheidsinitiatief in economisch en maatschappelijk belangrijke domeinen, maar anderzijds moet de transparantie behouden blijven. Dat is de oefening die we moeten maken.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik wil enkel de aandacht vestigen op de problemen van economische en financiële aard.

Minister Johan Sauwens : Vooral in de kleinere intercommunales.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Er zal in de toekomst toch iets moeten gebeuren als men aan deze problemen tegemoet wil komen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de toepassing van de taalwetgeving op straatnaamborden, wegwijzers en gemeentelijke websites in de faciliteitengemeenten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de toepassing van de taalwetgeving op straatnaamborden, wegwijzers en gemeentelijke websites in de faciliteitengemeenten.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het probleem is bekend. Provinciegouverneur De Witte heeft enkele jaren geleden een zeer sterk interview gegeven aan een journalist van Knack. Hij zei dat Vlaams-Brabant, en vooral Halle-Vilvoorde, geen eigen gelaat had. Hij gaf als voorbeeld aan dat een buitenlander die vanuit Brussel Dilbeek binnenrijdt, niet ziet dat hij in een ander gewest is aanbeland. Hij pleitte toen voor een Nederlandstalig straatbeeld, maar gaf toe dat er problemen waren om dit te realiseren.

De stellingen van de gouverneur vormden de aanzet tot de studie van professor Boes. De professor vroeg zich af hoe men het straatbeeld in Vlaams-Brabant kan aanpassen zodat men inderdaad voelt dat men in Vlaanderen is. Hij heeft een aantal suggesties gedaan.

Mijnheer de minister, wat zal de houding van de Vlaamse regering zijn wanneer de provincie initiatieven in die zin neemt ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het straatbeeld is een zeer belangrijk element in het vorige en huidige actieplan voor de Vlaamse Rand. Mijnheer de minister, professor Boes somt een aantal elementen op die u in staat moeten stellen om daar daadwerkelijk iets van te maken. Wat de concessies betreft, waarover de Raad van State zich heeft uitgesproken, is het probleem hetzelfde. In dit geval heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht dat gedaan.

Ik was vorige zondag toevallig in de Waalse faciliteitengemeente Vloesberg. Ik heb daar vastgesteld dat de studie van professor Boes al volop in praktijk wordt gebracht. Alle aankondigingen in het postgebouw zijn eentalig Frans. Aan de kerk van Vloesberg, die wordt gerestaureerd, hangt een groot bord met eentalige mededelingen. Een aantal aankondigingen van de gemeente zijn eentalig Frans. Ik heb vastgesteld dat een aantal straatnaamborden nog steeds eentalig Frans zijn. In 1993 had ik daartegen klacht ingediend bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. In taalgrensgemeenten moeten die straatnaamborden tweetalig zijn. Die klacht was gegrond, aanvaard en doorgegeven aan de gemeente Vloesberg.

Op die 10 jaar tijd is er niks veranderd. Professor Boes heeft van de Franstaligen dus reeds gelijk gekregen. Er is geen beletsel om hetzelfde te doen aan Vlaamse kant.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wat dit aspect van de studie van professor Boes betreft, is de zaak toch iets fundamenteeler. Inzake de concessies zegt men dat er een mogelijkheid bestaat om het straatbeeld te vernederlandsen. Hier gaat het echter om een wettelijke verplichting. Professor Boes zegt in feite dat die tweetalige straatnaamborden onwettig zijn.

Het gaat er dus niet om eventueel aan de gemeenten te vragen om geen gebruik meer te maken van tweetalige opschriften en bewegwijzeringen. De professor zegt dat dit enkel in het Nederlands mag. Faciliteiten zijn voor hem strikt beperkt. De faciliteitenregeling slaat volgens hem enkel op de informatie die door de overheid wordt gegeven en die exclusief voor de inwoners van die gemeenten is bestemd. Daarvan kan men inderdaad een vertaling vragen. Alle andere informatie die van de overheid uitgaat en die niet exclusief is gericht aan de inwoners van een faciliteitengemeente – zoals bijvoorbeeld een wegwijzer en een straatnaam – valt niet onder die regeling en moet dan ook in het Nederlands worden opgesteld.

Dit is dus een fundamenteelere zaak dan de eventuele regeling van de concessies. Mijnheer de minister, zijn de omzendbrieven hierover al gepost ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de omzendbrieven zijn nog niet verstuurd omdat het standpunt van professor Boes ter zake door een aantal juristen wordt betwist.

Onze administratie bereidt momenteel een nota voor aan de Vlaamse regering. Er zijn nogal wat gewestelijke diensten op Vlaams grondgebied zoals bijvoorbeeld De Lijn waarvoor een duidelijke beleidsvisie moet worden uitgetekend. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren op basis van de studie-Boes. Ik wil echter nog niet vooruitlopen op de gedachtewisseling en de besluitvorming binnen de regering.

Wat de gemeenten betreft, is het niet eenvoudig om vanuit het toezicht bijvoorbeeld het plaatsen van nieuwe straatnaamborden af te dwingen.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de minister, zojuist heb ik in de commissie voor Openbare Werken de minister eveneens ondervraagd over De Lijn. Hij heeft beloofd aan De Lijn te zullen vragen niet langer Franstalige publiciteit te voeren op haar bussen. Bovendien zal hij aan De Lijn Vlaams-Brabant vragen voortaan uitsluitend Nederlandstalige displays te plaatsen. Tot slot zal hij zijn administratie en De Lijn de opdracht geven te onderzoeken of de dienstregelingen in de facilitengemeenten niet enkel in het Nederlands kunnen worden aangebracht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de door de minister aangekondigde richtlijnen naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de toepassing van de richtlijnen vervat in de omzendbrief van 4 februari 2000 betreffende handelingen en beslissingen tijdens het jaar van de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen.

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Gysbrechts tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de door de minister aangekondigde richtlijnen naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober 2000 en van mevrouw Becq tot minister Sauwens, over de toepassing van de richtlijnen vervat in de omzendbrief van 4 februari 2000 betreffende handelingen en beslissingen tijdens het jaar van de provincie- en gemeenteraadsverkiezingen.

De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de aanloop naar de verkiezingen van 8 oktober 2000 heeft de minister een aantal lovenswaardige initiatieven genomen. Eén daarvan is de omzendbrief. Deze brief gaat over de handelingen en beslissingen van de gemeentebesturen in het jaar van de verkiezingen. Hij is gericht aan de provinciegouverneur en

ter kennis gegeven aan de gemeentebesturen. In de brief staat dat er met de nodige omzichtigheid moet worden omgegaan met projecten die men wil opstarten, dat men de gemeentefinanciën niet in de war mag sturen of de opvolgers met problemen opzadelen. In mijn brief heb ik een voorbeeld gegeven van een project. Het bouwen van een sporthal valt duidelijk onder de bedoelde regeling.

Mijnheer de minister, in de omzendbrief gebruikt u termen als 'ik verzoek de gemeentebesturen'. Dat verzoek lijkt me weinig concreet. Wat moeten we ons daarbij voorstellen ? Wat kan een lokaal gemeenteraadslid ondernemen als hij meent dat er een bepaald dossier wordt geopend ? Welke maatregelen zult u nemen naar aanleiding van uw initiatieven ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, naar aanleiding van diezelfde omzendbrief heb ik een aantal vragen gekregen.

Mijnheer de minister, u zoekt naar maatregelen die niet te sterk worden beïnvloed door de gemeenteraadsverkiezingen. Dit brengt echter in een aantal gemeenten problemen met zich mee. Men vraagt naar een interpretatie van die omzendbrief. Als concreet voorbeeld geef ik een gemeente die een beleidsplan heeft goedgekeurd over etnisch-culturele minderheden en die op grond daarvan een integratiedienst wil oprichten en een ambtenaar aanwerven. Kan die gemeente dat nog of is dit niet meer mogelijk ? Een ander voorbeeld is een OCMW dat reeds de toestemming heeft gekregen een rusthuis of een dienstencentrum te bouwen. Kan dit OCMW de betreffende werken nog doen of zal dit initiatief worden gefnuikt ?

De gemeenten blijken immers geconfronteerd te worden met een algemene omzendbrief die op zich wel lovenswaardig is, maar die toch heel wat interpretatievragen oproept. Zo dienen de gemeenten op zijn minst op voorhand te weten welke gradaties erin vervat zitten.

Mijn drie concrete vragen luiden dan ook als volgt. Hoe moeten de bepalingen van de omzendbrief van 4 februari 2000 precies worden begrepen ? Kan de minister duidelijk stellen welke beslissingen de lokale besturen nog kunnen nemen en welke niet ?

Is de minister van oordeel dat aanpassingen van de personeelsformatie in bepaalde omstandigheden of

Becq

situaties absoluut niet kunnen of is daar een gradatie in aan te brengen ? Is een aanpassing van de personeelsformatie niet aangewezen wanneer deze noodzakelijk is als gevolg van de maatregelen van hogere overheden ? Kunt u daar wat meer duidelijkheid over verschaffen ?

Bij de aanwerving van personeel moet uiteraard de nodige voorzichtigheid aan de dag worden gelegd. Welke aanwervingen kunnen dan wel nog worden doorgevoerd ? Is het niet zo dat een lokaal bestuur, in het kader van een ordentelijk beleid, de plicht heeft om bepaalde functies zo snel mogelijk in te vullen ? Zou het niet invullen van bepaalde functies het beleid van gemeenten en OCMW's niet evenzeer hypothekeren ?

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister Johan Sauwens : De vraag om uitleg met betrekking tot de toepassing van omzendbrief BA 2000/02 richt zich specifiek op het aspect personeelsaangelegenheden.

De omzendbrief heeft tot doel de uittredende besturen erop te wijzen om in het jaar van de verkiezingen en tot aan de installatie van de nieuwe raden met de nodige omzichtigheid op te treden en in extremis geen besluiten te treffen die het beleid van de nieuwe raden nodeloos zouden hypothekeren of de toekomstige ontwikkeling van de financiën in belangrijke mate zouden bezwaren. Dit is het algemene principe en ik denk dat het goed is dat men zich daartoe beperkt. Het is niet vanuit de voogdij dat moet worden gesteld en opgesomd wat wel of niet mag. Ik ben zelf praktijkjurist geweest en uit die ervaring weet ik dat de beste wetten deze zijn die de principes bepalen en waarvan de interpretatie aan de rechtspraak wordt overgelaten. De gouverneur speelt hierin een belangrijke rol.

Deze omzendbrief is dus in algemene termen gesteld omdat niet iedere specifieke omstandigheid kan worden opgesomd en een strikte aflijning derhalve quasi onmogelijk is.

Investerings met een belangrijke repercussie die eigenlijk als een nieuw initiatief kunnen worden beschouwd, kunnen volgens mij niet. Dringende verbouwings- of instandhoudingswerken daarentegen wel. Uittredende gemeenteraden mogen in die zin geen belangrijke investeringsbeslissingen meer nemen.

Wat het personeel betreft, geef ik 4 voorbeelden die niet onder de toepassing van de omzendbrief vallen.

Ten eerste, de besluiten van de gemeente- en OCMW-besturen met betrekking tot de toepassing van het sectoraal akkoord van 18 juni 1993 vermits deze besturen reeds enige achterstand hebben in de uitvoering van dit sectoraal akkoord dat bovendien de sleutel is voor de uitvoering van volgende sectorale akkoorden.

Ten tweede, de besluiten van de gemeentebesturen tot formatiewijzigingen ingevolge convenants, afgesloten met de Vlaamse overheid, decretale bepalingen of allerhande initiatieven uitgaande van de Vlaamse overheid, al dan niet gekoppeld aan subsidiëring. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundig ambtenaar in het kader van het nieuwe decreet ruimtelijke ordening, een milieu-ambtenaar of een cultuurfunctionaris. Het mag duidelijk zijn dat deze opsomming niet limitatief is. Het door u aangehaalde voorbeeld van de integratieambtenaar kan daar eveneens onder ressorteren.

Ten derde, de besluiten van de OCMW-besturen tot formatiewijziging ingevolge federale normering of Vlaamse regelgeving.

Ten vierde, de toepassing van de CAO 1997-1998 door de lokale besturen in zoverre deze besluiten een ruime toepassing inhouden van deze CAO en niet louter een formatiewijziging. Als belangrijke ingrijpende wijziging kan evenwel de geïsoleerde maatregel bestempeld worden om de organisatiestructuur aan te passen van een afdelingsmodel naar een dienstenmodel. Het gaat hier dus niet om het sectoraal akkoord 1993 of de CAO-Kelchtermans, maar over de jongste CAO die heel wat keuzemogelijkheden biedt. Omdat deze onder meer opwaarderingen van weddes mogelijk maakt, is enige voorzichtigheid geboden.

Bij uitsluiting van voorgaande opsommingen vallen de overige belangrijke wijzigingen onder de toepassing van bedoelde omzendbrief.

Inzake de werving van personeel in het jaar van de verkiezingen en bij uitstek in de periode onmiddellijk voorafgaand aan de verkiezingen tot de installatie van de nieuwe raden, wil ik gewoon tot voorzichtigheid aansporen. Dit betekent uiteraard niet dat de besturen geen enkele aanwerving zouden kunnen doorvoeren. Het kan een bestuur moeilijk kwalijk worden genomen worden dat de lopende procedures worden afgewerkt of dat zij de noodza-

Sauwens

kelijke betrekkingen open verklaart en benoemingsprocedures afwikkelt om de continuïteit van de dienstverlening te verzekeren. Ikzelf – en met mij de gouverneurs – zijn wel bijzonder terughoudend met betrekking tot de politieaanwervingen omdat we de concrete invulling van de politiehervorming wensen af te wachten.

In het kader van een geobjectiveerd personeelsbeleid en rekening houdend met de evolutie in de maatschappij, waarbij steeds meer gegrepen wordt naar het wapen van de klacht, is het mijn bedoeling om naar aanleiding van de nakende verkiezingsperiode, de besturen aan te sporen ter zake de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen en zich bij voorhand te informeren bij de diensten van de gouverneur die goed weten wat wel en wat niet kan.

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts : Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Mijn vraag ging uitsluitend over nieuwe investeringsprojecten die hals over kop, nog net voor de verkiezingen, door de gemeenteraad worden gejaagd en dit ondanks de vele opmerkingen en zinnige commentaar van de anderen. Ik ben dan ook verheugd van de minister te

horen dat dergelijke zaken dit jaar niet meer kunnen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ook ik dank u voor uw duidelijk antwoord en voor de gradaties die u hebt verduidelijkt met betrekking tot de omzendbrief. Zult u dit ook aan de gemeenten meedelen ?

Minister Johan Sauwens : Dit zal gebeuren via de geëigende kanalen.

Mevrouw Sonja Becq : U zegt ook dat de gemeenten op voorhand moeten informeren bij de gouverneur om te zien welk beleid die voert. Betekent dit dat u de gouverneurs altijd volgt in hun beslissingen ?

Minister Johan Sauwens : Meestal zijn zij het die mij volgen. (*Gelach*)

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.58 uur.*
